

EL LENGUATGE

Colors

5/IV/1977

Els noms de colors —almenys en català— deuen més a les denominacions generals que no pas ells mateixos han aportat al llenguatge comú. Volem dir que molts noms de colors no són sinó noms habilitats dels que designen diversos éssers i objectes —els dels colors propis o característics d'aquests éssers o objectes, és clar— i, en canvi, els noms de color en general han demostrat posseir poca capacitat per a estendre el seu significat i passar a designar, per analogia, altres idees o objectes caracteritzats per un color determinat.

En principi, qualsevol cosa acolorida pot servir de referència cromàtica i, per tant, donar el seu nom com a vehicle d'aquesta referència. Però sense anar tan lluny, són diversos els noms de colors procedents de les coses que els ostenten i els quals són ja considerats fent abstracció d'aquesta cosa de què provenen i que poden ésser anomenats, per tant, prescindint de la menció prèvia «color de...». Un bon nombre són procedents del món vegetal: rosa, taronja, carbassa, lila, violeta, morat (del suc de les móres), castany. N'hi ha també del món animal, com vermell verm vol dir «cuc», grana, cotxinilla, porpra, i del món inorgànic o minerat: granat, turquí, ocre, siena, daurat, magenta, etc. En altres casos no tan consagrats com a noms de colors, la referència amb aquest valor exigeix —com hem dit— la menció del terme color: color cirera, color de coure, color de vi, color de palla, etc. Les referències d'aquest tipus són il·limitades, ja que se'n creen de noves continuament.

Com a contrapartida, veiem que són escasses les noves formes de llenguatge creades amb noms de colors. Només podem donar compte de les següents: un blanc (un home de raça blanca, la part blanca o no escrita, impresa, etc., d'una cosa), passar una nit en blanc (sense dormir), quedar en blanc (sense entendre res), un negre (un home de raça negra), negre (trist, infaust), una blanca, una negra, (notes musicals), un blau o un morat (una contusió), una persona o una cosa grisa (que no destaca), de color de rosa (falsament falaguer), verd (excessivament lliure o obscè). I poca cosa més. Per als colors, allò que ens ha enlluernat.

ALBERT JANE